

Asia: Lausuntopyyntö OX2 Finland Oy:n Heinäveden Kilpimäen tuulivoimahanketta koskevasta YVA-ohjelmasta (POKELY/1133/2023)

Pohjois-Karjalan ELY-keskus
kirjaamo.pohjois-karjala@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

OX2 Finland Oy suunnittelee 13 voimalan tuulivoimahanketta Heinäveden Kilpimäen alueelle. Hankealueen pinta-ala on n. 2050 ha ja suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on 330 m. Sähkönsiirron osalta tarkastellaan kahta eri reittivaihtoehtoa, joissa rakennetaan n. 12 km pituinen ilmajohto joko Huutokoski-Kontiolahden tai Varkaus-Kontiolahden 110 kV:n voimalinjaan.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Hankealueelle suunnitellaan tehtäväksi 2024 tai on toteutettu maastokaudella 2023 metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys, pesimälinnustoselvitys, muuttolinnuston seurannat, saukkoselvitys, suurpetoselvitys ja lumijälkilaskenta.

Hankealue ei sijoitu tunnetuille susireviireille, mutta alueella voi sijaintinsa puolesta esiintyä kaikkia neljää suurpetoa. Hankealueelta tai sen läheisyydestä on tehty havaintoja karhusta ja karhupentueesta. Hankkeessa on syytä huolellisesti selvittää alueen merkitystä karhun talvehtimis- ja lisääntymiselinympäristönä. On hyvä, että alueelle suunnitellaan tehtäväksi saukkoselvitys.

Ohjelman mukaan potentiaaliset soidinalueet kartoitettiin karttatarkastelun perusteella maastokaudella 2023. Luontoselvityksissä ei tulisi jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinnuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan. Hankealueelta saattaa jäädä tällöin laajoja alueita kartoittamatta. Linnustokartoitusten osalta Luke huomauttaa myös, että kanalinnuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymiselinympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Kanalintujen osalta on hyvä huomioida, että pienetkin soittimet voivat olla merkittäviä paikalliselle poikastuotannolle. Lisäksi koppeloiden pesimädispersaali soidinten ympärillä määrittää paikallisesti alueen metsokannan, ei pelkästään soivien koiraiden määrä yhdellä soidinalueella. Soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa.

Hankealueella on vesistöjä ja Luke suosittaa alueen kosteikkolinnuston huolellista kartoittamista ja korostaa vaikutusten arvioinnin merkitystä myös kosteikkolinnuston osalta.

Hankealueen ympäristössä on kolme eri vaiheissa olevaa tuulivoimahanketta (Niittysmäen-Konkanmäen hanke (n. 13 km), Jouhtenisen hanke (n. 25 km) ja Korpivaaran hanke (n. 35 km)). YVA-selostuksessa tulee kiinnittää huomiota ympärillä sijaitsevien tuulivoimahankkeiden mahdollisiin yhteisvaikutuksiin. Direktiivilajien asuttamilla alueilla on otettava huomioon muun tuulivoimarakentamisen ja maankäytön yhteisvaikutus paikallis- tai osapopulaatiotasolla kaikkien kyseisten lajien elinmahdollisuuksien muutoksiin.

Luke huomauttaa, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Tuulivoiman vaikutuksia metsästykseseen on syytä myös arvioida huolellisesti. Metsästystä tuulivoima-alueilla saattaa rajoittaa mm. riski vahingoittaa toisen omaisuutta (tuulivoimaloiden lavat) ja siihen liittyvät korvausvelvollisuudet. Ruotsissa ja Norjassa tehtyjen alustavien kyselytutkimusten ja saalistilastojen perusteella tuulivoimalla saattaa olla negatiivisia vaikutuksia metsästykseseen ja ammuttujen hirvien määrään tuulivoima-alueilla (Zimmermann ym. 2023).

3 Lausunnon tiivistelmä

Luke huomauttaa, että kanalintujen esiintymisen selvittämiseksi suunnittelualueella olisi hyvä tehdä soidinpaikkaselvitykset useampana peräkkäisenä vuotena. Tällöin soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys. Hankealue ei sijoitu tunnetuille susireviireille, mutta alueella voi sijaintinsa puolesta esiintyä kaikkia neljää suurpetoa. Hankealueelta tai sen läheisyydestä on tehty havaintoja karhusta ja karhupentueesta. Hankkeessa on syytä huolellisesti selvittää alueen merkitystä karhun talvehtimis- ja lisääntymiselinympäristönä. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Tilanne on tällainen, kun samoille reviireille ja lajin esiintymisalueille (esim. suurpedot) suunnitellaan useita tuulivoimahankkeita.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 16.01.2024 klo 15:46:15.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: